

CO POMŮŽE PŘEDŠKOLÁKOVĚ, ABY ZVLÁDL CO NEJLÉPE PLYNULÝ PŘESTUP DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY ?

Je to soubor schopností, dovedností, návyků, které dítě získá během celého předškolního období (nejen v posledním roce docházky do mateřské školy)

Během celé doby docházky do mateřské školy jsou zařazovány činnosti, které rozvíjejí všechny uvedené oblasti a mnoho dalšího...

Nebojte se, pokud dítě nezvládá všechno uvedené úplně perfektně, nebo podle Vašich představ. Do začátku nového školního roku je ještě nějaký čas, který lze využít k procvičování, trénování toho, co dělá obtíže....

My dospělí ale také nejsme dokonalí, nejde nám všechno perfektně, nebo hned, každý máme „dar“ k něčemu jinému.

Pomozte i Vy svým dětem najít vždy něco, co se jim daří, i když je to někdy hodně těžké !!

Vypěstovat u dětí zdravé návyky, umožnit zažít úspěch splněním úkolu je především úkolem rodiny !!

SAMOSTATNOST, SEBEOSLUHA, PRACOVNÍ PŘEDPOKLADY, NÁVYKY, SOCIÁLNÍ A CITOVÁ ZRALOST

- samostatnost v oblékání, svlékání – včetně zapínání všeho, co dítě má na sobě (zip, knoflíky, pásek, tkaničky), umět si oblečení na sobě upravit – zastrkat, své věci si poznat
- samostatnost v sebeobsluze – použití wc, mytí rukou, vymrkání, nalití pití, namazání chleba, jedení příborem, nasazení a sundání batohu - tašky na záda
- dítě je ochotné se namáhat, i když se mu třeba úplně nechce, moc jej daná věc nebaví, nebo se úplně nedaří, dítě je zvyklé mít určité úkoly, povinnosti, které je potřeba udělat (drobné práce – srovnání bot, pověšení oblečení, jeho rovnání, chystání oblečení na další den, domácí práce,..)
- dítě zvládne překonávat překážky, snaží se přemýšlet, přiměřeně reaguje na situace – ihned se nerozbrečí, nezačne se vztekat, být zlý a okolí, když se nedaří, nejde vše ihned, nebo se udělá chyba,
- dítě umí počkat, až na něj přijde řada, naslouchá jiným, dodržuje společenská pravidla – umět vykat, snaží se dodržovat pravidla – při hře, zná pravidla slšného chování,
- samostatně splní úkoly, zkouší zhodnotit, jak se mu dařilo
- dítě umí vyhrávat i prohrávat
- nestydí se zeptat, nestydí se odpovědět před kamarády, učitelkou, dokáže komunikovat s dospělými, zapojuje se do činností,
- dítě zvládne dobře odloučení od rodičů, hraje si s dětmi, dokáže odložit splnění přání, myslí na druhé, zvládne se prosadit, domluvit

Jak pomoci k rozvoji:

-výchova dítěte s láskou, pravidly, úkoly, povinnostmi, samostatnost v sebeobsluze, činnostech – stále procvičovat (obtížně se dá naučit zapínání zipu, zastrkávání oblečení, namazání chleba, nalití pití, když to za dítě vždy někdo udělá dříve, než se o to pokusí, bude se snažit..., drobné úkoly, pomoc v domácnosti, poznat i to, když se daná věc neudělá- následky (neuklidilo se prádlo – není oblíbené triko, sukně,..) hodně si povídat i na vlastním příkladě – co dělat když..je mi smutno, jsem naštvaný, rozlobený, rozčilený, co pomáhá, říci, když mi někdo řekne něco nehezkého,, (nebudu s tebou kamarádit, máš ošklivé triko,....)

MOTORIKA, JEMNÁ MOTORIKA, GRAFOMOTORIKA, KOORDINACE OKA A RUKY,, FYZICKÁ ZRALOST

Motorika, hrubá, jemná motorika

- dítě má přiměřeně rozvinutou hrubou motoriku – zvládne i delší chůzi, běhá, skáče snožmo, po 1, zvládne slalom, lezení po č, ve vzporu, přeskakuje překážky, hází a chytá míč, napodobí cvik dle vzoru, vyskočí, seskočí z překážky, ..
- zvládne i jemnější pohyby zejména rukou – stříhání – správné držení nůžek, vystřihování i složitějších tvarů, mačkání papíru, trhání, lepení, modelování, zvládne manipulaci s korálky
 - navlékání, s přírodninami, s různým kreslicím a výtvarným materiálem – vodovky, barva,..

Jak pomoci rozvoji

– dostatečný pohyb, pobyt venku, pohyb v přírodě, hry s míčem - školka, hra s švihadlem – skoky, když dvojice točí, skákání panáka, jízda na kole, slalom, překážková dráha, skoky mezi větvemi, přes větvičky, hry činnosti na sněhu, ledu,
- manipulace a procvičovat stříhání – letáky, časopisy, noviny, obrázky, vystřihání daného tvaru – zuby, vlnky, čára, nalepení tyčinkovým lepidlem i tekutým – se štětečkem, skládání papíru – čepice, loďka, parník, nebe peklo, navlékání korálků, skládání fazolek, čočky, cizrny, buguru, rýže do tvarů – dle čáry, obrázku, trhání papíru – malé kousky, větší kousky, jednodušší tvar- kruh, ovál, modelování s těstem, modelíou, kinetický písek,..

Grafomotorika,, koordinace ruky a oka

- správné sezení s podložením nohou při sezení u čehokoli, držení tužky, kreslicího, psacího náčiní,
- přiměřený tlak kreslicího náčiní na papír (netlačit, vést stopu,)
- plynulé vedení tužky (umět změnit směr kresby bez velkého zvedání tužky, neotáčet papír,)
- pokud dítě přehazuje tužku, lžící z ruky do ruky, je vhodné sledovat, popřípadě zkontrolovat možnost vyšetření laterality (která ruka a oko je hlavní)
- zvládne napodobit jednodušší tvar – psacího písmene bez ohledu, aby vědělo co to je

Činnosti k rozvoji:

- prstové hry a cvičení s prsty – pumpovaly panenky pumpu, ptáček pípá, manipulace s trojúhelníkovými voskovkami, vajíčkem, tužkou na velký formát, uvolňovat rameno, loket, zápěstí, postupně tvry zmenšovat – kruhy, ovály, šnek, vlny, zuby, šikmé čáry – odshora dolů, rovná čára – zleva doprava, spirála, jednotažky, projetí dráhou mezi čarami, bludiště, dokreslení částí, která chybí, vedení stopy po dané čáře, bez přetahování, pečlivost, kreslení do písku, mouky, hlíny, klacíkem, křídou, vodou . dokresli obrázek stejně,

Fyzická zralost, zdravotní stav

- o fyzické zralosti i zdravotním stavu je vhodné se poradit s dětským lékařem
- hodnotí se vzrůst, konstrukce dítěte, nemocnost dítěte, unavitelnost, zdravotní stav...

MYŠLENÍ, PŘEDMATEMATICKÉ PŘEDSTAVY, ORIENTACE V ČASE A PROSTORU, POZORNOST, PAMĚŤ,

Myšlení

- přiměřené vědomosti a znalosti o okolním světě, umět věci pojmenovat, poznat je dle pojmenování, (třídění do kategorií, kategorie pojmenovat – hračky – panenka, autíčko, oblečení, zvířata a jejich mláďata, zaměstnání rodičů, jména nejbližší rodiny- rodičů, kamarádů, poznat bydliště a okolí, části těla, názvy obchodů, názvy povolání, dny v týdnu, názvy barev, tvarů,..)
- dítě se snaží i o logické myšlení, zvládne jednoduché logické úkoly – doplnění řady- co pokračuje
- najde a popíše nesmysl na obrázku

Jak rozvíjet:

-povídání, vyprávění o okolním světě s využitím okolního světa – živých věcí, obrázků, encyklopedií, dětských časopisů, najít a pojmenovat nesmysl na obrázku, dětské sudoku, co k sobě logicky patří mezi několika a proč– s obrázky (pes – bouda, židle- stůl,..), obrázková řada – co bude další..., hry: tučnáci na ledu, vikingové,..

Předmatické představy, orientace v prostoru a čase

- nejen vyjmenování číselné řady do 10, ale i spočítání předmětů, obrázků, určit počet na hrací kostce, poznat kde je více, méně, stejně, kde je hodně, málo, méně, více, vysoký, nízký, seřazení dle velikosti
- umět najít i užívat pojmy, předložky místa: větší, menší, nejnižší, nejvyšší, před, za, vedle, u, nad, pod, první, poslední, uprostřed, hned za, před, vlevo, vpravo,
- umí poznat barvy i doplňkové, světle, tmavě, tvary , vybere dle pokynu – více, méně,
- zvládne vyjmenovat dny týdnu, orientuje se, co je dnes, včera, zítra, teď, potom, ráno, poledne, večer – přiřadí typické činnosti k časovému období (jdeme spát, vstáváme, jíme oběd, myjeme se, snídáme,..)
- - seřadí děj – obrázek dle dějové posloupnosti

Jak rozvíjet :

- hry s předměty a hračkami, tvary názorně, s hrací kostkou – kolik je..., kde je více, méně, stejně, kolik, když jedno ubereme, kolik máme?, vyber tolik, o 1 více, méně, stejně, dej ...kam řeknu (s více plyšáky, věcmi - 5 – pod židli, nad židli, vedle židle, panenku první, kostičku před panenku, autíčko nad, kde daná věc je – užití předložek místa – za, před, vedle, nad, pod, první, poslední, povídáme si při činnosti – kdy děláme, typické činnosti, některé znaky k ročnímu období - s obrázky, pojmenovávání částí dne během dne,

Pozornost, paměť

- dítě je schopné se záměrně soustředit v rozmezí 5-10 minut, je ochotné se namáhat i u činnosti, která jej úplně nebaví, nebo činí obtíže,
- soustředí se na činnost úkolového typu, nespěchá, nenechá se příliš rozptýlit okolním děním

Jak rozvíjet: reakce na daný podnět, činnost i v drobném ruchu, podporovat soustředění na činnost, dokončení činnosti, prodlužovat soustředění i na méně oblíbenou činnost,

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ, ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ

Sluchová pozornost, paměť, rozumění, pamatování instrukcí, sluchové vnímání

- zapamatuje si až 5 nesouvisejících slov
- zapamatuje si po opakování básničku, písničku, názvy barev, tvarů, jmen,
- zapamatuje si větu a je schopné ji zopakovat
- je schopné dle pokynu splnit instrukci, úkol s více zadáními po jednom zadání (běž do pokojíčku, vezmi tam 3 kostky a dej je na stůlek,...)
- najde zvuk v prostoru pouze sluchem
- rozdělí slovo na slabiky, které vytleská, spočítá
- rozliší podobně znějící slova (kos, nos, kos, koš, cesta, vesta, paní, páni,..) podobně znějící slabiky (pa-ba, va-fa, ce – če..)
- rozliší první slabiku, hlásku, poslední slabiku, hlásku, ze slabik složí slovo, z hlásek složí slovo
- vytleská daný rytmus, pozná dlouhé – krátké slabiky ve slově

Činnosti k rozvoji:

- dětská říkadla s pohybem, básničky, písničky, postupně procvičovat splnění instrukce po 1 zadání
- postupně přidávat od 1-2 podůolků k 3-4 (běž ke stromu, seber šišku a dokolečka se zatoč, jdi do kuchyně a přines mi červený fix,..), hra ptáčku kde zpíváš – d. se zavázanýma očima hledá, odkud jde zvuk, nebo kde ho slyšelo – bouchání na hrnec, pípání člověka, hádání hlasu, rytmizace jednoduchých říkadel, básniček, na papouška – dospělý řekne, d. opakuje, na mimozemšťany – stejná, jiná slova, slabiky, začáteční slabika – motyka – kalhoty-tykadlo,..nebo kdo vymyslí více slov na ma mo – hra tik tak bum – s bombou., hláska, reakce v příběhu na daná slova, přijela babička a přivezla ...doplňování věcí – přidáváme, tetička z číny, balíme kufr, přiřazení dlouhé a krátké čáry k dlouhé i krátké slabice, grafické znázornění (tečka čárka – odshora dolů – př. ko - láč...)

Zraková pozornost, paměť

- zapamatuje si ř předmětů, věcí,
- vyhledá rozdíly mezi obrázky, najde mezi stenými jiný, ale podobný tvar – v řádku, prostoru,najde dva stejné obrázky, tvary,
- vyhledá tvar na pozadí – mezi čárami najde obrázek
- zvládne sledovat obrázky v řadě zleva doprava , po řádcích

Činnosti k rozvoji:

- kimovy hry – co bylo pod šátkem – 5 věcí, co se ztratilo, prohlédnout 5 obrázků v řadě, prohlédnout, zapamatovat, po chvíli zamíchat, d. udělá stejně, bludiště, rozdíly mezi dvěma obrázky – z dětských časopisů, hledání rozdílných nebo stejných obrázků, tvarů v řadě, v prostoru, na papíře, pexeso, bylo x nebylo, obrázkové člověče nezlob se – mezi více, najít správný obrázek, vykládávání dle vzoru – magnetické skládky, klacíkové tvary,

ŘEČ

Výslovnost

- dítě vyslovuje většinu hlásek se správnou výslovností, řeč je srozumitelná (fyziologicky je v předškolním věku dokončována výslovnost hlásek R,Ř, kombinace sykavek)
- dítě mluví plynule, s přiměřenou intenzitou

Jazykový cit, slovní zásoba, gramatika

- zládně přechylování – upravit tvary podstatných jmen (nutné uvést příklad– kuchař – d. vytvoří kuchařka, učitelka – učitel,..)
- tvoří gramaticky správné věty, správný slovosled – opraví na výzvu chybu – maminka šla obchod
- vytvoří zdobněliny, najde slova, která se k sobě rýmují, vytvoří rým, užívá správně předložky místa – v-ve
- vytvoření tvaru množného či jednotného čísla podstatného jména (kohout, dva ...kohouti,..dvě myšky, jedna ...myška,..)
- dítě doplní nedokončenou větu, doplní obrázek do vyprávěného příběhu s obrázkem – malované čtení
- vytvoří větu ze 2, 3 slov - daných
- tvoří věty, otázky, hádanky vlastními slovy, slovně popíše nesmysl na obrázku
- vytvoří přídavné jméno – jaký je – ze dřeva – jaká je židle, dřevěná, stupňování – velký, větší, největší, malý, menší ,nejmenší,..
- dostatečná aktivní i pasivní slovní zásoba (pojmenuje běžné věci kolem sebe, obrázky, najde obrázky, věci dle pokynu – rozumí)
- převypráví příběh, pohádku jednoduššími větami
- popíše obrázek větou (kdo, kde, co dělá, ...).
- vytváření slov opačného významu – malý x velký, hubený x tlustý, vysoký x nízký,..
- roztřídí věci do kategorie a kategorií pojmenovat – hračky, nádobí, jídlo,..
- slova, která znějí stejně, ale mají jiný význam, slova podobného významu

Jak pomoci rozvoji

- návštěva logopeda, konzultace k stavu řeči, spolupráce rodiny na rozvoji řeči

Pokud se nezdaří správná výslovnost před vstupem do školy, je třeba pokračovat v návštěvě logopeda i v průběhu návštěvy v základní škole

-mluvení ve správném tvaru, gramaticky správně,

-jazykové hry, - př. házíme míčem a říkáme mužské tvary – d. ženské, obráceně, řekl jsem dobře, oprav správně větu, s obrázkovou knížkou, časopisem

- hledáme rýmy, doplní rým do básničky, na básníky – vymýšlíme rýmy, kde je , s obrázky, v prosodu – dítě užívá předložky, v, ve, k, ke...s knížkou tvoření jednotného, množného čísla, obrázkové čtení,

-na spisovatele – vymýšlíme věty s danými slovy, kostičky s obrázky – házení kostkami na každé kostce obrázky –d vymyslí větu se všemi obrázky, dojde do cíle danou trasou – se zvířátkem, s figurkou – 5 políček – dítě vylosuje věc, obrázek, najde 2 věci v domě, vytvoří větu a posune se,.. oblečení, jídlo,..povídáme si jaký může být – vymýšlíme přídavná jména k čemukoli, z časopisů – nesmyslné obrázky – popíše,vyprávění pohádky podle obrázků,

- několik hraček, pomůcek, obrázků – autíčko, panenka, kočárek , talíř, lžíce, vidlička, jablko, hruška, banán – rozděl co k sobě patří do 3 kroužků + pojmenovávat, různé druhy- hračky, nádobí,